

Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky

Témy rigorózných prác

Prof. PhDr. Mária Kožuchová, CSc. (maria.kozuchova@ku.sk)

Rodičovská kontrola v prostredí mediálnej výchovy detí

Cieľom rigorózneho práce je zhodnotiť súčasný stav mediálnej gramotnosti a poukázať na zmeny, ktoré nové technológie za posledné roky priniesli. Rigorózna práca vychádza z teoretických konceptov štúdií, medzi ktoré možno zaradiť teóriu mediálnej výchovy, mediálnej gramotnosti a formálneho a neformálneho vzdelávania. Výskumná časť RP sa opiera o kvantitatívnu metódu dotazníkovej analýzy (dotazník pre rodičov) doplnenú o kvalitatívnu analýzu.

Rozvíjanie poznania žiakov prostredníctvom jednoduchých experimentov

Práca má teoreticko-empirický charakter. V teoretickej časti sa rozpracúva tematika technického experimentu v štruktúre bádateľky orientovanej výučby. Analyzujú sa výskumy u nás a v zahraničí, ktoré súvisia s danou problematikou. Empirická časť je zameraná na vyhodnotenie a overenie vhodných technických experimentov. Výskumný nástroj: priame pozorovanie (za pomoci vytvoreného pozorovacieho hárku) , nepriame pozorovanie (videozáznam vyučovacej hodiny) a kvalitatívne a kvantitatívne vyhodnotenie pozorovania.

doc. PaedDr. ThLic. Alojz Kostelanský, PhD. (alozj.kostelansky@ku.sk)

Edukácia profesionálnych a dobrovoľných mládežníckych pracovníkov (animátorov) pre oblasť trávenia voľného času.

Participácia kultúrnych a osvetových projektov na vytváraní podmienok zmysluplného využívania voľného času detí a mládeže.

Formovanie povedomia rôznorodosti a mnohotvárnosti kultúr a vzájomnej tolerancie kultúr u detí a mládeže prostredníctvom voľnočasových aktivít.

Pozornosť obcí venovaná využívaniu voľného času detí a mládeže v regióne ...

doc. PaedDr. Zuzana Chanasová, PhD. (zuzana.chanasova@ku.sk)

Historický exkurz vývoja dramatickej výchovy v zahraničí

Cieľom práce je kategorizovať historické obdobia rozvoja dramatickej výchovy a charakterizovať jednotlivé osobnosti dramatickej výchovy v zahraničí, ktoré sa pričínili o rozvoj tejto disciplíny v elementárnej pedagogike. Teoretická časť vyžaduje analytickosyntetický prístup k informáciám zo zahraničných zdrojov a výskumná ich aplikáciu pre pedagogickú prax.

Poňatie dieťaťa a detstva v premenách a vývoji pedagogického myslenia

Rigorózna práca bude orientovaná na základné kategórie detstva v premenách pedagogického myslenia, vývoj pohľadov na dieťa a detstvo z historického pohľadu, ale aj v rámci sociálnych determinantov súčasnosti. Praktická časť je zameraná na získanie poznatkov súčasného chápania detstva s využitím pološtruktúrovaného interview u učiteľov 1.stupňa základných škôl.

PaedDr. Mária Karasová, PhD. (maria.karasova@ku.sk)

Rozvíjanie digitálnej gramotnosti v predmete ... (matematika) v ... ročníku v základnej škole

Práca bude teoreticko-praktická. Od autora sa očakáva, že navrhne konkrétne možnosti, ako rozvíjať digitálnu gramotnosť u žiakov v rámci ním zvoleného predmetu. Návrhy následne overí v praxi.

Úroveň vyučovania informatickej výchovy v primárnom vzdelávaní

Práca bude mať výskumný charakter. V teoretickej časti bude vychádzať zo základných pedagogických dokumentov platných na Slovensku, ktoré bude komparovať so zahraničím. Výskumná časť bude zameraná na aktuálny stav vyučovania informatickej výchovy (dotazníková metóda, interview, pozorovanie) a na základe výsledkov navrhne konkrétne možnosti, ako zvýšiť kvalitu jej vyučovania.

Pôsobenie masmédií na žiaka mladšieho školského veku

RP bude orientovaná v teoretickej časti na problematiku pôsobenia masmédií na osobnosť žiaka mladšieho školského veku. Výskumná časť bude orientovaná na zistenie vplyvu médií na žiaka v súčasnosti (výskumné metódy: interview, pozorovanie). Na základe výsledkov výskumu sa v práci budeme zameriavať na dôležitosť mediálnej výchovy v primárnom vzdelávaní a navrhujeme konkrétne možnosti jej realizácie na 1. stupni ZŠ.

RNDr. Janka Kopáčová, CSc. (janka.kopacova@ku.sk)

Finančná gramotnosť v primárnom vzdelávaní

Rigorózna práca má teoreticko-empirický charakter. Cieľom práce je vymedziť teoretické východiská problematiky finančnej gramotnosti s dôrazom na primárne vzdelávanie. V empirickej časti je cieľom práce zmapovať finančnú gramotnosť žiakov konkrétneho ročníka, prípadne aj pohľad učiteľov na danú problematiku. V metodickej časti sa očakávajú návrhy úloh a činností smerujúce k zlepšeniu situácie v danej oblasti a ich overenie v praxi.

Hodnotenie učebníc matematiky (prírodovedy, prvouky) pre primárne vzdelávanie

Rigorózna práca má teoreticko-empirický charakter. Cieľom práce v teoretickej časti je zhrnutie a zosystematizovanie známych kvantitatívnych (Mistríkova miera, didaktická vybavenosť, ...) a kvalitatívnymi metód (obsahová analýza, porozumenie textu žiakmi, ...), ako aj výber vhodných metód vo vzťahu k vybranému druhu učebnice. V empirickej časti sa očakáva aplikácia týchto metód na vybranú učebnicu.

Slovné úlohy v učebnici matematiky pre ... ročník ZŠ

Rigorózna práca má teoreticko-empirický charakter. Práca bude vychádzať z teoretických koncepcií triedenia slovných úloh v matematike. Cieľom práce je analýza slovných úloh v učebniciach matematiky pre konkrétny ročník a zistenie názorov učiteľov na prácu s nimi dotazníkovou metódou lebo rozhovorom. Očakáva sa zhodnotenie slovných úloh z pohľadu rozvoja kompetencií žiakov, prípadne návrh doplnujúceho materiálu s chýbajúcimi slovnými úlohami.

Detské naivné teórie o a ich ovplyvňovanie

Rigorózna práca má teoreticko-empirický charakter. Cieľom práce v teoretickej časti je vymedzenie pojmu naivné teórie a zhrnutie výsledkov známych (aj zahraničných) výskumov z tejto oblasti. Empirickú časť bude tvoriť kvalitatívny výskum (rozhovor, kresba,...) naivných teórií žiakov vybraného ročníka. Autor RP si sám zvolí ľubovoľný prírodný jav alebo matematický pojem, zistí predstavy žiakov a na základe tejto diagnostiky navrhne metodické postupy na ich kladné ovplyvňovanie.

PaedDr. Jana Mastišová, PhD. (jana.mastisova@ku.sk)

Využitie inovatívnej metódy Sfumato na nácvik čítania v 1. ročníku primárneho vzdelávania

Cieľom rigorózneho práce bude zmapovať využívanie inovatívnej metódy Sfumato na nácvik techniky čítania v 1. ročníku základnej školy. Analyzovať alternatívne metódy nácviku čítania a ich využitie v zahraničí a na Slovensku. Skúmať pedagogický a psychologický aspekt metódy Sfumato. Uviesť najčastejšie problémy vyskytujúce sa pri jej zavádzaní do slovenského edukačného procesu. Analyzovať výhody a nevýhody inovačnej metódy Sfumato. Cieľom empirickej časti práce je navrhnúť, overiť a analyzovať metodický materiál zameraný na implementáciu metódy Sfumato do edukačného procesu v 1. ročníku primárneho vzdelávania. Výskumné metódy: interview, pedagogický experiment, auditívne nahrávky.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti prostredníctvom fonematického uvedomovania u žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom rigorózneho práce je načrtnúť aspekty fonematického uvedomovania u žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Analyzovať efektivitu využívania metódy fonematického uvedomovania podľa D. B. El'konina vzhľadom na inovatívne ciele rozvíjania čitateľskej gramotnosti žiakov zo znevýhodneného prostredia. Cieľom empirickej časti práce bude navrhnúť a overiť didaktický program a konkrétnu didaktickú pomôcku, ktoré budú zamerané na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti prostredníctvom metódy fonematického uvedomovania. Zistiť názory učiteľov na využívanie metódy fonematického uvedomovania pri rozvíjaní čitateľskej gramotnosti. Výskumné metódy: pedagogický experiment, dotazník pre učiteľov, priame pozorovanie, pracovné listy, test, kazuistiky.

Vyučovací proces sociálne znevýhodnených žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra

Charakterizovať špecifiká edukácie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Načrtnúť problematiku edukácie týchto žiakov v európskom kontexte s problematikou na Slovensku. Analyzovať príčiny edukačných problémov, úroveň komunikačných kompetencií a koncepciu súčasného vyučovania žiakov zo znevýhodneného prostredia. Cieľom empirickej časti je zistiť a analyzovať najčastejšie problémy vyskytujúce sa v edukačnom procese. Vytvoriť a overiť didaktický program zameraný na rozvíjanie čitateľských a komunikačných zručností. Prostredníctvom interview zistiť, ktoré metódy využívajú učitelia v edukácii žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia najčastejšie. Výskumné metódy: interview, pracovné listy, analýza auditívnych záznamov.

PaedDr. Beáta Murínová, PhD. (beata.murinova@ku.sk)

Problematika frazeológie v primárnom vzdelávaní

Práca bude zameraná na využívanie frazeologických jednotiek v edukačnom procese na prvom stupni základnej školy. Výskumná časť obsahne analýzu koncepcie učebných textov v učebniciach slovenského jazyka využívajúcich frazeologické jednotky a zistenie názorov učiteľov na funkčnú prácu s nimi. Aplikáčná časť práce bude obsahovať súbor vlastných námetov a textov.

Suprasegmentálne javy v rozvíjaní komunikatívnych kompetencií

Práca bude vychádzať z teoretických koncepcií predmetu slovenský jazyk s cieľom analýzy prozodických vlastností v rečovom prejave učiteľa a žiaka. Výskumná časť bude zameraná na potenciál rozvíjania komunikatívnych kompetencií z pohľadu pedagogického pôsobenia učiteľa. Výstupom analýzy bude zostavenie didaktického programu zameraného na nácvik suprasegmentálnych javov.

Mgr. Martina Procházková, PhD. (martina.prochazkova@ku.sk)

Pedagogická interpretácia hudobného diela na 1. stupni ZŠ

Práca bude riešiť problematiku pedagogickej interpretácie hudobného diela na primárnom stupni vzdelávania. Bude zameraná na tvorbu inovatívnych prístupov k pedagogickej interpretácii hudobného diela a ich experimentálne overenie v školských podmienkach.

PaedDr. Miriam Uhrinová, PhD. (miriam.uhrinova@ku.sk)

Tradičné ľudové remeslá vybraného regiónu v kontexte primárneho vzdelávania

Cieľom práce je vymedziť a objasniť teoretické východiská problematiky materiálnej ľudovej kultúry so zameraním na tradičné ľudové remeslá vybraného regiónu a analyzovať ich využitie v edukačnom procese v primárnom vzdelávaní. Cieľom empirickej časti práce je zistiť úroveň a kvalitu pripravenosti (vedomosti, postoje, zručnosti) učiteľov a žiakov primárneho vzdelávania v oblasti tradičných ľudových remesiel. Výskumné nástroje: dotazníky, pozorovanie, interview, metóda analýzy.

Rozvíjanie environmentálnej gramotnosti žiakov v kontexte primárneho vzdelávania

Cieľom práce je vymedziť a objasniť teoretické východiská environmentálnej výchovy a environmentálnej gramotnosti a analyzovať možnosti a stratégie jej rozvíjania (možnosti rozvoja vedomostí, postojov a zručností žiakov) so zreteľom na primárne vzdelávanie. Cieľom empirickej časti práce je zmapovať aktuálnu situáciu a stav súčasného environmentálneho vzdelávania na 1. stupni základných škôl, navrhnúť možnosti rozvíjania kompetencií žiakov v tejto oblasti a experimentálne ich overiť v edukačnej praxi.

Komparácia implementácie prvkov regionálnej výchovy do primárneho vzdelávania na Slovensku a vo vybranom štáte EÚ

Rigorózna práca má teoreticko-empirický charakter. Cieľom práce je vymedziť teoretické východiská problematiky regionálnej výchovy so zreteľom na primárne vzdelávanie. V empirickej časti je cieľom práce zmapovať a porovnať situáciu na vybraných základných školách z hľadiska implementácie prvkov regionálnej výchovy do edukačného procesu na Slovensku a vo vybranom štáte EÚ.

PaedDr. Mária Vargová, PhD. (maria.vargova@ku.sk)

Implementácia prvkov pedagogiky Márie Montessori v edukačnom procese ako prostriedok eliminácie nedostatočnej funkčnej gramotnosti rómskych žiakov

Rigorózna práca je zameraná na riešenie otázok školského zlyhávania rómskych žiakov. Zaoberá sa prostriedkami riešenia funkčnej gramotnosti cez pedagogiku M. Montessori.

PaedDr. Jozef Zentko, PhD. (jozef.zentko@ku.sk)

Ornament v ľudovej kultúre ako zdroj inšpirácie pre výtvarné aktivity uplatniteľné na 1. stupni ZŠ

Práca charakterizuje ľudovú ornamentiku, symbol a znak v ľudovej kultúre a jej možné didaktické presahy a uplatnenie vo vyučovaní výtvarnej výchovy na 1. stupni ZŠ. Analyzuje oblasť plošných a priestorových výtvarných techník pri ktorých je možné využívať inšpiračné momenty ľudovej ornamentiky. Praktickú časť tvorí kvalitatívny výskum využívajúci metódy analýzy, hĺbkového interview a focusových skupín, ktoré sú zamerané na konkrétne využívanie prvkov ľudovej kultúry v edukačnom procese.

Súčasná sochárska tvorba ako zdroj inšpirácie pre priestorové výtvarné techniky uplatniteľné na 1. stupni ZŠ

Práca charakterizuje súčasnú sochársku tvorbu a jej možné uplatnenie a didaktické postupy vo vyučovaní výtvarnej výchovy na 1. stupni ZŠ. Analyzuje oblasť priestorových výtvarných techník pri ktorých je možné využívať inšpiračné momenty moderného sochárstva. Praktickú časť tvorí kvalitatívny výskum využívajúci metódy analýzy, hĺbkového interview a focusových skupín, ktoré sú zamerané na konkrétne využívanie prvkov ľudovej kultúry v edukačnom procese.

Komparatívna analýza vzdelávacích programov v zahraničí so zreteľom na výchovu prostredníctvom ľudovej kultúry (na príkladoch vzdelávacích programov v Srbsku, Čiernej Hore, Macedónsku, Chorvátsku, Ukrajine)

Práca analyzuje systém vzdelávania v konkrétnej krajine so zreteľom na uplatňovanie prvkov ľudovej kultúry v edukačnom procese. Podrobne skúma jednotlivé vyučovacie predmety spolu s ich medzipredmetovými súvislosťami a presahmi. Praktickú časť tvorí kvalitatívny výskum využívajúci metódy analýzy, hĺbkového interview a focusových skupín, ktoré sú zamerané na konkrétne využívanie prvkov ľudovej kultúry v edukačnom procese.

doc. PaedDr. Katarína Žilková, PhD. (katarina.zilkova@ku.sk)

Predstavy žiakov primárneho vzdelávania o geometrických pojmoch

Geometrické uvažovanie a tvorbu geometrických predstáv je možné, podľa van Hiele teórie, rozčleniť do sekvenčných a hierarchických hladín, pre ktoré sú jednoznačne identifikovateľné charakteristické znaky. Cieľom rigorózneho práce práce bude rekognoskovať predstavy žiakov primárneho vzdelávania o geometrických pojmoch, identifikovať van Hiele hladinu geometrického myslenia žiakov primárneho vzdelávania a analyzovať chybné predstavy o geometrických pojmoch. Základom pre empirický výskum bude autorský výskumný nástroj zostavený podľa teórie van Hiele a rešpektujúci proces rozvíjania nižších a vyšších myšlienkových procesov.

Geometrické portfólio v primárnom vzdelávaní

Žiacke portfólio môže byť nielen nástrojom na rozvíjanie matematických kompetencií žiaka aj učiteľa, ale môže plniť tiež mnohé ďalšie vzdelávacie funkcie, napr. diagnostickú alebo motivačnú. Cieľom rigorózneho práce práce bude dlhodobou experimentálne overovať význam tvorby geometrického portfólia žiakmi primárneho vzdelávania, zistiť názory žiakov na tvorbu geometrického portfólia, prípadne zmapovať možnosti diagnostiky geometrického uvažovania žiaka primárneho vzdelávania prostredníctvom geometrického portfólia. Výskumnou metódou bude pedagogický experiment.

Narábanie s údajmi v primárnom vzdelávaní

Cieľom práce bude analýza súčasných učebníc matematiky pre primárne vzdelávanie z pohľadu rozvíjania schopnosti pracovať s rôznymi typmi a reprezentáciami údajov. Výskumná časť bude obsahovať návrh a experimentálne overenie matematických úloh, aktivít, činností (s interdisciplinárnym charakterom), ktoré sú zamerané na rozvíjanie schopnosti zbierať, zaznamenávať, znázorňovať a interpretovať údaje pomocou tabuliek, grafov a diagramov.

Faktory ovplyvňujúce vzťah žiakov primárneho vzdelávania k matematike

Cieľom rigorózneho práce je, na základe vybranej výskumnej metódy, zistiť vzťah žiakov primárneho vzdelávania k matematike na vybranej škole, identifikovať kľúčové (školou ovplyvniteľné) faktory, ktoré majú vplyv na postoj žiakov primárneho vzdelávania k matematike a jej vyučovaniu a zistiť vzťah medzi úspešnosťou žiakov v matematike a ich vzťahom k matematike.

Potenciál interaktívneho elektronického testovania v primárnom matematickom vzdelávaní

Cieľom rigorózneho práce bude zhrnúť teoretické aspekty tvorby kvalitných didaktických testov, naštudovať problematiku tvorby testov a vytvoriť súbor elektronických testov vo vybranom softvérovom prostredí a z vybranej témy elementárnej matematiky. Výskumná časť bude obsahovať nielen verifikáciu vytvorenej zbierky elektronických testov, ale aj komparáciu s tradičnými metódami testovania vedomostí žiakov.

doc. PaedDr. Ján Guncaga, PhD. (KM) (jan.guncaga@ku.sk)

Poznávací proces v oblasti aritmetiky v primárnom vzdelávaní

Cieľom práce je na základe štúdia Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 1 pripraviť aktivity pre žiakov primárneho vzdelávania zamerané na osvojenie predstáv o pojme prirodzené číslo, počtové operácie, iné číselné sústavy. Je možné využiť pri spracovaní témy aj zahraničné učebnice. Predpokladáme aj overenie predloženej metodiky v praxi.

Geometrické zobrazenia v primárnom vzdelávaní

Cieľom práce je na základe analýzy Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 1 pripraviť aktivity pre žiakov primárneho stupňa v oblasti propedeutiky a prvého kontaktu s geometrickými zobrazeniami v rovine (osová a stredová súmernosť). Je možné využiť aj zaujímavosti z histórie matematiky ako aj špecializované pomôcky (Origami, Polydron, Tangram a pod.)

Príprava a prax budúcich učiteľov Učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule

Cieľom práce bude pomocou štúdia archívnych dokumentov priblížiť niektoré dôležité aspekty prípravy a praxe učiteľov primárneho vzdelávania na Učiteľskom ústave v Spišskej Kapitule, ktorí pôsobili ako učitelia ľudových škôl. V rámci prípravy učiteľov sa realizuje obsahová analýza vybraných historických učebníc, ako aj pedagogické pôsobenie vybraných učiteľov, pričom sa zameriame na matematické a prírodovedné vzdelávanie.